

NIEUWSBRIEF

Maandelijks uitgave, editie oktober 2021

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion richt zich in AVA-seizoen 2022 op klimaat, diversiteit en mensenrechten due diligence**

De institutionele beleggers die zich bij Eumedion hebben aangesloten zullen zich in de aanloop naar de aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) in 2022 vooral richten op de maatregelen van de beursgenoteerde ondernemingen om gevaarlijke klimaatverandering te bestrijden, om de diversiteit in den brede te vergroten en om mensenrechtenschendingen in de waardeketen te voorkomen. Dit blijkt uit de Speerpuntenbrief 2022 die Eumedion op 11 oktober jl. naar de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen heeft gestuurd. Eumedion verwacht van alle beursgenoteerde ondernemingen dat zij het komend jaar een transitieplan opgesteld hebben om uiterlijk in 2050 geheel klimaatneutraal te opereren. Het transitieplan moet korte-, middellange- en langetermijn CO2-reductiedoelstellingen bevatten en uiteenzetten hoe de onderneming deze doelstellingen wil behalen. Het plan moet worden besproken met de aandeelhouders. Eumedion heeft de grote accountantskantoren gevraagd om de transitieplannen te beoordelen. Ondernemingen die een relatief grote impact hebben op klimaatverandering of die anderszins grote klimaatrisico's lopen, worden aangemoedigd om hun voortgangsrapport op de weg naar 'klimaatneutraliteit' jaarlijks aan de AVA ter adviserende stemming voor te leggen. Eumedion heeft de beursgenoteerde ondernemingen verder verzocht om in 2022 te rapporteren over hun diversiteits- en inclusiviteitsbeleid (inclusief doelstellingen) ten aanzien van het gehele werknemersbestand en over de effectiviteit van hun maatregelen (en procedures) die

ervoor moeten zorgen dat de mensenrechten in hun hele waardeketen worden gewaarborgd. De speerpuntenbrief 2022 kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3n4J0t0>. De brief aan de zes grote accountantskantoren kan worden gedownload via: <http://bit.ly/30JG91a>.

- **Onderzoek: beursondernemingen moeten meer verantwoordelijkheid nemen voor negatieve externaliteiten**

Nederlandse beursondernemingen moeten verantwoordelijkheid nemen voor de negatieve effecten die hun bedrijfsactiviteiten en toeleveringsketen hebben op mens en planeet door hun bedrijfsstrategie veel meer dan nu af te stemmen op de 'planetary boundaries'. Het gaat dan niet alleen om het afremmen van klimaatverandering, maar bijvoorbeeld ook om het tegengaan van het verlies aan biodiversiteit en de noodzaak om circulair te denken en te handelen. Dit is één van de aanbevelingen in het in opdracht van Eumedion door de Universiteit Maastricht (UM) uitgevoerde onderzoek naar de verankering van duurzaamheid binnen de Nederlandse beursondernemingen. Het UM-onderzoek is op 26 oktober jl. gepubliceerd en zal op het Eumedion-symposium van 2 november a.s. officieel worden gepresenteerd en besproken. Uit het onderzoek blijkt onder meer dat de onderzochte beursondernemingen duurzaamheid meer zien als een kans dan een risico. Over duurzaamheidsrisico's, zoals milieuschade, klimaatverandering en misstanden in de toeleveringsketen, wordt over het algemeen weinig gecommuniceerd. De onderzoekers bevelen de ondernemingen ook aan om hun missiestatement ('purpose') concreter te maken en om de strategische doelstellingen hierop te laten aansluiten. Uit het onderzoek blijkt verder dat het onderwerp

duurzaamheid nog nauwelijks is verankerd in de profielschetsen voor nieuwe commissarissen. Daarnaast communiceren ondernemingen weinig over eventuele vereiste duurzaamheidscompetenties voor bestuurders. Tot slot bevelen de onderzoekers aan om de dialoog met de verschillende stakeholders te professionaliseren en beter te structureren en om daarover uitgebreider verslag te doen. Eumedion heeft een deel van de UM-aanbevelingen opgenomen in de Speerpuntenbrief 2022 en zal de overige aanbevelingen aan de orde stellen in de dialogen met de beursgenoteerde ondernemingen in de aanloop naar het AVA-seizoen 2022. Het gehele onderzoeksrapport is te downloaden via: <http://bit.ly/3nuw5Rh>.

- **Eumedion: in controleverklaring ook standaard aandacht voor corruptie, compliance en klimaatverandering**

De controleverklaring van een accountant van een beursgenoteerde onderneming moet niet alleen standaard ingaan op de verrichte controlewerkzaamheden ten aanzien van fraude en continuïteit, maar ook ten aanzien van corruptie, de niet-naleving van wet- en regelgeving en klimaatverandering. Dit schrijft Eumedion in haar op 25 oktober jl. ingediende reactie op het consultatiedocument 'Verplichte rapportering over fraude en continuïteit in de controleverklaring'. De Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) stelt in dat document een wijziging van de controlestandaarden voor om accountants te dwingen in de controleverklaring te rapporteren over fraude- en continuïteitsrisico's. In de reactie geeft Eumedion aan deze wijzigingsvoorstellen weliswaar te verwelkomen, maar niet ver genoeg vindt gaan. Corruptie-, compliance- en klimaatrisico's kunnen volgens Eumedion ook een materieel effect hebben op de jaarrekening, zodat ook deze onderwerpen permanente aandacht vragen van accountants. In de reactie adviseert Eumedion verder om accountants van beursgenoteerde ondernemingen al vanaf boekjaar 2021 verplicht te laten rapporteren over de beoordeling en aanpak van de hiervoor genoemde risico's. Daarnaast zou het wat Eumedion betreft niet moeten uitmaken of de desbetreffende onderneming

een notering heeft in de Europese Unie of daarbuiten en of de desbetreffende beurs wel of niet gereguleerd is. De gehele reactie is te downloaden via: <http://bit.ly/3vFG09>.

- **Blog "Kritiek op duurzaam beleggen is van cruciaal belang"**

De terugkerende, kritische discussies over duurzaam beleggen hinderen verduurzaming niet, maar dragen juist bij aan een opstuwende dynamiek tussen ondernemingen, kapitaalverschaffers en de wetgever. Deze dynamiek leidt tot een proces waarin deze hoofdrolspelers telkens weer een tandje bij kunnen én moeten zetten om de kapitaalmarkten en de reële economie verder te verduurzamen. Dit schrijft Eumedion-beleidsmedewerker duurzaamheid Ron Gruijters in zijn op 18 oktober jl. gepubliceerde blog over de verschillende kritische publicaties in kranten die het nut van duurzaam beleggen in twijfel trekken. Het blog is te lezen via: <http://bit.ly/3IX1JHJ>.

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 5 oktober jl. stelde het **Algemeen bestuur** de Speerpuntenbrief 2022 vast, alsmede de voorstellen tot wijziging van de Eumedion-statuten en -reglementen en het position statement over 'special purpose acquisition companies' (spacs). Daarnaast werd het UM-eindrapport over de verankering van duurzaamheid binnen Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen besproken.

Komende activiteiten

- *2 november 2021, vanaf 15.00 uur, hybride Eumedion-symposium te Amsterdam.* Rob Bauer en Mieke Olaerts (beide verbonden aan de UM) presenteren hun in opdracht van Eumedion verrichte onderzoek naar de verankering van duurzaamheid binnen Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Vervolgens zullen sprekers als Loek Sibbing (ABP), Maud de Vries (OCI) en Pauline van der Meer Mohr (Monitoring Commissie Corporate Governance Code), onder leiding van Willem Schramade (Erasmus Universiteit) het UM-onderzoek bespreken. De toegang is gratis. Aanmelding voor fysieke deelname kan

via: <http://bit.ly/3zS1HV1>. Aanmelding voor online-deelname kan via: <http://bit.ly/3AW8JcU>

- 12 november 2021, **Vergadering Dagelijks bestuur**. Op de agenda staat onder meer de bespreking van het beleidsplan 2022 en van de begroting 2022.

Nieuws uit Den Haag

- **Kabinet wil rapportageplicht voor grote ondernemingen over streefcijfers 'vrouwen aan de top'**

Alle grote ondernemingen moeten vanaf boekjaar 2022 rapporteren over de streefcijfers die zij hebben geformuleerd voor het aantal vrouwen in het bestuur, de raad van commissarissen (RvC) en de 'subtop'. Ook worden zij verplicht gesteld jaarlijks in hun jaarverslag te rapporteren over de voortgang ten aanzien van deze zelf opgelegde streefcijfers, de plannen om deze te bereiken en de mate waarin de doelen zijn bereikt. Deze verplichtingen zijn opgenomen in een voorontwerp van een algemene maatregel van bestuur (amvb) dat demissionair minister Dekker (Rechtsbescherming) op 18 oktober jl. in consultatie heeft gebracht. Hiermee geeft het kabinet uitvoering van een advies van de Sociaal-Economische Raad (SER) uit 2019 over diversiteit in de top van het Nederlandse bedrijfsleven. Dit SER-advies bevatte ook de aanbeveling om een wettelijk 'vrouwenquotum' voor de RvC's van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen met een notering aan Euronext Amsterdam te introduceren. Het wetsvoorstel dienaangaande is vorige maand door de Eerste Kamer aangenomen (zie Nieuwsbrief van september 2021). Het kabinet verwacht dat de rapportageplicht, net als het wettelijke vrouwenquotum, zal bijdragen aan het bereiken van een evenwichtige verdeling van zetels tussen mannen en vrouwen in het bestuur, de RvC en de subtop van grote ondernemingen. "Immers, door hier transparant over te zijn, kunnen aandeelhouders en werknemers kennisnemen van de resultaten en de vennootschap indien nodig hierop aanspreken", aldus het kabinet. Belanghebbenden kunnen tot 7 november a.s. commentaar leveren op het voorontwerp van de amvb.

- **Kabinet wil chip(machine)fabrikanten beschermen tegen strategische overname**

De Europese Commissie moet "instrumenten" ontwikkelen om ongewenste strategische overnames van Europese chip(machine)fabrikanten tegen te gaan. Deze instrumenten moeten worden opgenomen in de aankomende 'EU Chips Act'. Dit schrijft demissionair minister Knapen (Buitenlandse Zaken) in de "voorlopige Nederlandse input" voor deze Europese wetgeving. Deze input is op 11 oktober jl. ter kennisneming naar de Tweede Kamer gestuurd. De 'EU Chips Act' is door Commissievoorzitter Von der Leyen tijdens de Staat van de Unie op 15 september jl. aangekondigd. Deze wet heeft tot doel het Europese ecosysteem voor halffeelers te versterken. Uit de input blijkt dat het demissionaire kabinet het Europese wetsinitiatief steunt. Het kabinet wijst er in het paper op dat de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen ASML, ASM International, NXP Semiconductors en BE Semiconductor Industries (BESI) een leidende rol spelen in de productie van halffeelers. Het kabinet wil dat de Europese Commissie hen (en andere Europese halffeelersbedrijven) met specifieke maatregelen gaat beschermen om ongewenste overdracht van kennis en technologieoverdracht te voorkomen en door het intellectuele eigendom te beschermen. Het kabinet denkt daarbij onder meer aan het screenen van substantiële aandeelhouders in en van eventuele overnames van deze bedrijven en exportcontroles. Het is nog niet bekend wanneer de Europese Commissie het wetgevend initiatief gaat publiceren.

- **GroenLinks schrappt 'terugwerkende kracht-bepaling' initiatiefwetsvoorstel exithetfing dividendbelasting**

De 'terugwerkende kracht-bepaling' van het initiatiefwetsvoorstel exithetfing dividendbelasting vervalt. Initiatiefnemer Bart Snels (GroenLinks) heeft een nota van wijziging met die strekking op 26 oktober jl. naar de Tweede Kamer gestuurd; zijn laatste werkdag als Tweede Kamerlid. De heer Snels maakte op 14 oktober jl. bekend te stoppen als Kamerlid voor GroenLinks uit onvrede over de samenwerking met de PvdA-fractie. Met de nota van wijziging komt

een eind aan de onzekerheid voor de voormalige aandeelhouders van (onder meer) Unilever NV over een dividendbelastingsschuld van zo'n € 11 miljard in verband met de fusie tussen Unilever PLC en Unilever NV in december 2020, waarbij Unilever NV verdween. Het initiatiefwetsvoorstel legt een onderneming namelijk een exitheffing in de dividendbelasting op als zij besluit haar hoofdkantoor te verplaatsen naar een land dat geen dividendbelasting kent, zoals het Verenigd Koninkrijk. Om te voorkomen dat ondernemingen zouden anticiperen op de voorgestelde exitheffing in de dividendbelasting, was bepaald dat het initiatiefwetsvoorstel met terugwerkende kracht op 18 september 2020 in werking zou treden. De voormalige Unilever NV-aandeelhouders zouden derhalve onder de reikwijdte van de exitheffing vallen. "Gelet op het feit dat het wetsvoorstel al meer dan een jaar geleden is ingediend en er nog geen zicht is op de wijze van verdere behandeling noch op de mogelijke datum van inwerkingtreding, meent de initiatiefnemer dat thans de belangen van vennootschappen en hun aandeelhouders zwaarder wegen en het niet gepast is hen langer in onzekerheid te laten met betrekking tot de terugwerkende kracht van het wetsvoorstel", aldus de toelichting op het wijzigingsvoorstel. Het wetsvoorstel was al aangemeld voor plenaire behandeling door de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel is echter nog niet op de Kameragenda geplaatst.

- **SER wil geen aansprakelijkheid voor bestuurders bij overtreding due diligence procedures**

De aankomende Europese gepaste zorgvuldigheidswetgeving ('due diligence') om duurzame toeleveringsketens te bevorderen moet zich beperken tot de onderneming. Er moet geen sprake zijn van persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders. Persoonlijke aansprakelijkheid werkt averechts omdat het kan leiden tot voorzichtig gedrag daar waar internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) juist om moed en ambitie van bestuurders vraagt. Ook strafrechtelijk toezicht past niet bij een aanpak gericht op het gezamenlijk aanpakken van geprioriteerde risico's en continue

verbetering. De wetgeving vraagt om bestuursrechtelijk toezicht en handhaving. Dit schrijft de SER in zijn op 14 oktober jl. gepubliceerde advies aan het kabinet over een effectieve Europese zorgvuldigheidswetgeving voor duurzame ketens. In het advies roept de SER het kabinet op om het aankomende Europese wetgevingsinitiatief, dat waarschijnlijk onderdeel zal zijn van het richtlijnvoorstel duurzame corporate governance, "positief en ambitieus" te beïnvloeden. De SER is voorstander van Europese wetgeving, omdat dit een gelijk speelveld creëert voor ondernemingen op de Europese markt. Het toezicht op de naleving van de nieuwe wetgeving moet zoveel mogelijk Europees zijn georganiseerd, met behulp van een Europese toezichthouder, Europees systeemtoezicht, een gemeenschappelijk beoordelingskader en zo nodig uitvoeringshandelingen vastgesteld door de Europese Commissie. De toezichthouder mag pas tot handhaving van de regels overgaan nadat ondernemingen duidelijkheid is geboden over wat van hen wordt verwacht en zij voldoende tijd hebben gehad om voorbereidingen te treffen en de verwachte maatregelen uit te voeren. Demissionair minister De Bruijn (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) heeft de Tweede Kamer op 14 oktober jl. laten weten dat het kabinet in de loop van november zijn "bouwstenen" voor IMVO-wetgeving naar de Tweede Kamer zal sturen en daarbij het SER-advies zal betrekken. Het is de verwachting dat de Europese Commissie in december het richtlijnvoorstel publiceert.

Nieuws uit Brussel

- **EBA stelt definitieve transparantie-bepalingen over stembeleid grote beleggingsondernemingen vast**

Grote beleggingsondernemingen (meer dan € 100 miljoen activa) krijgen te maken met gedetailleerde transparantievoorschriften voor de verantwoording van hun stemgedrag op de AVA's van de beursgenoteerde ondernemingen waarin zij ten minste 5% van de stemrechten houden. De Europese Bankenautoriteit (EBA) heeft op 19 oktober jl. de definitieve versie van de technische reguleringsnormen ('RTS') inzake het beleggingsbeleid van grote beleggingsondernemingen ter goedkeuring

aan de Europese Commissie voorgelegd. Op grond van de in 2019 vastgestelde verordening betreffende prudentiële vereisten voor beleggingsondernemingen ('IFR'), is de EBA verplicht dergelijke reguleringsnormen op te stellen. Grote beleggingsondernemingen zullen op grond van de definitieve RTS onder meer verplicht zijn om publiekelijk aan te geven hoe vaak zij voor of tegen het beloningsbeleid en het beloningsrapport van de desbetreffende ondernemingen hebben gestemd. Datzelfde geldt voor (her)benoeming van bestuurders en accountants, ESG-voorstellen en onderwerpen die op initiatief van aandeelhouders zijn geagendeerd. De grote beleggingsondernemingen moeten ook beschrijven hoe het stemgedrag tot stand is gekomen, of hierbij eigen stemgedragrichtlijnen zijn gebruikt en/of gebruik is gemaakt van adviezen van stemadviesbureaus. De transparantiebepalingen zullen, na goedkeuring door de Europese Commissie, op 31 december a.s. in werking treden.

- **ESMA, EBA en EIOPA stellen definitieve regels voor financiële producten met milieudoelstelling vast**

Als een financieel product pretendeert bij te dragen aan de realisatie van een milieudoelstelling dan moet duidelijk zijn welke doelstelling dat is en in hoeverre de activiteiten die met het financiële product (mede) worden gefinancierd als 'lichtgroen' of 'donkergroen' kunnen worden gekarakteriseerd conform de Europese Taxonomieverordening en of dit is gecontroleerd door een accountant of een andere onafhankelijke verlener van assurancediensten. Dit staat in de definitieve RTS voor financiële producten die investeren in 'groene' activiteiten die de Europese koepels van toezichthouders op de beurzen, banken, verzekeraars en pensioenfondsen (ESMA, EBA en EIOPA) op 22 oktober jl. hebben vastgesteld. De RTS zijn een technische uitwerking van de transparantieplichtingen uit de Europese verordening inzake informatieverschaffing over duurzaamheid ('SFDR'). De regels zijn erop gericht om institutionele beleggers te verplichten om duurzaamheidsinformatie te betrekken bij het nemen van beleggingsbeslissingen en om daarover te

rapporteren en om een duidelijk wettelijk kader te creëren voor het aanbieden van financiële producten met een duurzaamheids- of ESG-doelstelling. De technische reguleringsnormen zullen, na goedkeuring door de Europese Commissie, waarschijnlijk op 1 juli 2022 in werking treden.

- **EP-studie: Europese richtlijn voor gelijke beloning van vrouwen en mannen is broodnodig**

In een Europese richtlijn moet klip en klaar het beginsel van gelijke beloning voor vrouwen en mannen voor gelijk werk worden opgenomen. Het in maart 2021 door de Europese Commissie gepresenteerde voorstel om grote ondernemingen te verplichten om informatie te openbaren over de loonverschillen tussen vrouwen en mannen schiet in dat opzicht tekort. Dat is één van de conclusies van het in opdracht van het Europees Parlement (EP) opgestelde onderzoeksrapport naar rapportageverplichtingen voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen en gelijke beloning. Het onderzoeksrapport is op 18 oktober jl. aan de Juridische Commissie van het EP aangeboden. In het door onderzoekers van de Milanese Bocconi-universiteit opgestelde rapport wordt tevens aanbevolen om in het richtlijnvoorstel inzake de duurzaamheidsrapportage door grote ondernemingen ('CSRD-voorstel') gedetailleerde voorschriften op te nemen over de beloningspraktijken binnen grote ondernemingen, over beloningstransparantie en over de toepassing van het principe dat vrouwen en mannen voor gelijk werk gelijk worden beloond. Daarnaast wordt aanbevolen om het hiervoor genoemde principe ook in nationale corporate governance codes op te nemen. Het is de verwachting dat het EP de aanbevelingen zal betrekken in zijn behandeling van het richtlijnvoorstel over de beloningsverschillen binnen een onderneming en van het CSRD-voorstel.

Ondernemingsnieuws

- **Hedgefondsen nemen strategie van Just Eat Takeaway.com en Shell onder vuur**

Just Eat Takeaway.com (JET) en Royal Dutch Shell zijn deze maand in het vizier

van activistische hedgefondsen gekomen die de strategie en het beleid van deze ondernemingen willen wijzigen. Cat Rock Capital stuurde op 25 oktober jl. een openbare brief naar het JET-bestuur met het dringende verzoek om het dit jaar geacquireerde Grubhub af te splitsen of te verkopen. De houder van 6,5% van de JET-aandelen meent dat deze Amerikaanse overname tot een “diepe en schadelijke onderwaardering” van de onderneming heeft geleid en heeft het bestuur tot 31 december a.s. de tijd gegeven om het verkoop- of afsplitsingsproces aan te kondigen. Zo niet, dan overweegt het hedgefonds “aanvullende maatregelen te treffen om JET te helpen haar grote potentieel te verwezenlijken”. Het bestuur van de maaltijdbezorger heeft het verzoek nog dezelfde dag naar de prullenmand verwezen. Op 27 oktober jl. maakte hedgefonds Third Point in een brief aan haar beleggers bekend een positie in Shell te hebben genomen. Volgens het Amerikaanse hedgefonds, dat naar verluidt ongeveer 0,4% van de Shell-aandelen houdt, voert het olie- en gasbedrijf een “incoherente, conflicterende strategie om meerdere belangen te behartigen, maar daarbij niemand tevreden stelt”. Mede hierdoor is de onderneming zwaar ondergewaardeerd, zo schrijft de hedgefondsbeheerder en CEO Daniel Loeb. Hij stelt concreet voor om Shell in meerdere bedrijven op te splitsen, “bijvoorbeeld” in een ‘fossiel’ (de divisies upstream, raffinage en chemie) en een ‘groen’ bedrijf (de divisies vloeibaar aardgas, duurzame energie en marketing). Third Point wil over dit voorstel de dialoog met het Shell-bestuur aangaan. Shell heeft echter nog op dezelfde dag het voorstel van de hand gewezen. Wel kondigde de onderneming aan om haar CO2-reductiedoelstellingen uit te breiden. De onderneming wil de absolute CO2-emissie van haar eigen activiteiten (‘scope 1 en 2’) in 2030 met 50% hebben vermindert in vergelijking met het 2016-niveau. Deze doelstellingen komen bovenop de reeds in de Shell-energiestrategie opgenomen korte-, middellange en langermijndoelstellingen om de CO2-intensiteit van al haar activiteiten en producten (‘scope 1, 2 en 3’) te reduceren.

- **BAVA van Neways verwierpt voorstellen tot voorwaardelijke juridische fusie en statutenwijziging**

De op 19 oktober jl. gehouden BAVA van Neways Electronics International heeft het voorwaardelijk besluit tot juridische fusie met Infestos Sustainable Solutions niet goedgekeurd. Ook het voorstel tot voorwaardelijke wijziging van de statuten werd door de BAVA verworpen. Ongeveer 39,5% van het ter BAVA aanwezige of vertegenwoordigde kapitaal stemde tegen deze voorstellen. De huidige Neways-statuten bepalen dat een besluit tot het aangaan van een juridische fusie en tot een statutenwijziging moet worden genomen met een meerderheid van ten minste twee-derde van de uitgebrachte stemmen. Die meerderheid werd dus niet gehaald. De BAVA-goedkeuring van het fusiebesluit en van de statutenwijziging is één van de voorwaarden voor gestanddoening van het op 31 augustus jl. door Infestos uitgebrachte openbaar bod op de aandelen van Neways. Infestos kan echter geheel naar eigen inzicht afstand doen van deze voorwaarde. Onder de tegenstemmers van de hiervoor genoemde besluiten bevond zich VDL Beleggingen, houder van ongeveer 27,6% van het geplaatste kapitaal. VDL had in eerste instantie ook interesse in een overname van het elektronicabedrijf, maar zag daar later van af. VDL verklaarde op 19 oktober jl. tegenover Het Financieele Dagblad nog geen besluit te hebben genomen of zij haar aandelen onder het Infestos-bod zou aanmelden. Zolang dat besluit nog niet was gevallen, wilde VDL niet – via een zogenoemd post-closing fusiebesluit – gedwongen kunnen worden om haar belang te verkopen. Op 28 oktober jl. bleek dat VDL haar belang in ieder geval gedeeltelijk heeft aangeboden, aangezien Infestos en Neways die dag bekendmaakten dat inmiddels 86,2% van het geplaatste kapitaal in handen was van Infestos of zich had gecommitteerd aan het bod. Bovendien maakte Infestos bekend afstand te doen van de voorwaarde dat de hiervoor genoemde BAVA-resoluties zouden moeten zijn aangenomen voordat het bod gestand wordt gedaan. Uiterlijk 1 november a.s. zal Infestos bekend maken of het bod ook daadwerkelijk gestand wordt gedaan.

- **Mediaset doet hernieuwde poging om controle van Berlusconi-familie op lange termijn te verzekeren**

Welgeteld 13 dagen nadat Mediaset formeel werd omgezet van een Italiaanse naar een Nederlandse onderneming, nam het bestuur van de mediaonderneming op 1 oktober jl. het besluit om een zogenoemde dual-class aandelenstructuur in te voeren. Het bestuursbesluit is – via een statutenwijziging – ter goedkeuring voorgelegd aan de voor 25 november a.s. uitgeschreven BAVA. De splitsing van de huidige gewone aandelen in een laagstemrechaandeel A en een (tien keer zo) hoogstemrechaandeel B moet ervoor zorgen dat het beleggingsvehikel van de Berlusconi-familie (Fininvest) de controle over de onderneming behoudt, ook ten tijde van de uitvoering van de aangekondigde expansiestrategie om een pan-Europees amusements- en mediabedrijf te worden. Fininvest houdt momenteel 49,2% van het geplaatste kapitaal van Mediaset. Weliswaar krijgen de bestaande aandeelhouders voor elk gewoon aandeel Mediaset dat zij nu houden 1 aandeel A (met 1 stemrecht) en 1 aandeel B (met 10 stemrechten) en worden beide aandelenklassen in notering genomen op de beurs van Milaan, maar het is de bedoeling dat ter financiering van toekomstige overnames uitsluitend aandelen A zullen worden uitgegeven. Hierdoor wordt het ‘verwateringseffect’ voor Fininvest zo laag mogelijk gehouden. “Op die manier meent het bestuur dat het de benodigde steun van de aandeelhouders zal krijgen om een waardeverhogende strategie op lange termijn voort te zetten”, aldus de toelichting op het voorstel. In 2020 werd een regeling om via de uitgifte van loyaliteitsaandelen hetzelfde doel te bewerkstelligen door het Gerechtshof Amsterdam op voorspraak van Mediaset-aandeelhouder Vivendi nog verboden. Vivendi, nu nog direct en indirect houder van bijna 24% van het geplaatste kapitaal van Mediaset, heeft echter de ‘vrede’ met Mediaset getekend (zie Nieuwsbrief van mei 2021). Het is daardoor niet waarschijnlijk dat het tot een nieuwe rechtszaak komt.

- **Sono Group neemt uitgebreide ‘purpose-verklaring’ op in haar statuten**

“De planeet, de mensheid en de samenleving zijn belangrijke

belanghebbenden van de vennootschap en het hoogste beginsel dat de vennootschap in het kader van haar doelstellingen nastreeft, is de bescherming van het milieu, de natuur en de mensheid. Dit beginsel vormt de grondslag voor het handelen van de vennootschap en de besluiten van het bestuur en de raad van commissarissen”. Dit zal in de statuten van Sono Group komen te staan als zij binnenkort een notering krijgt aan de Amerikaanse schermenbeurs NASDAQ. Dit blijkt uit het voorlopige prospectus van de van oorsprong Duitse onderneming dat op 22 oktober jl. bij de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC is gedeponeerd. Sono Group zal, voor zover bekend, de eerste Nederlandse beursgenoteerde onderneming die een uitgebreide ‘purpose-verklaring’ of missiestatement in haar statuten heeft opgenomen. De producent van volledig elektrische auto’s (die via zonnecellen kunnen worden opgeladen) schrijft in de statuten dat op basis van het hiervoor beschreven uitgangspunt het bestuur erop zal toezien dat de onderneming de voorkeur zal geven aan milieuvriendelijke alternatieven voor de bestaande activiteiten, ook als dit tot hogere kosten leidt. De producent van het automerk Sion, waarvan het hoofdkantoor in München staat, maakt verder duidelijk dat de ondernemingsleiding de belangen van de planeet, de mensheid en de samenleving zwaarder kan laten wegen dan de belangen van andere belanghebbenden, mits de belangen van laatstgenoemden niet onnodig of onevenredig worden geschaad. De statutaire ‘purpose-verklaring’ kan slechts met algemene stemmen worden gewijzigd in een AVA waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd. Sono Group zal overigens met een zogenoemde dual-class aandelenstructuur naar de Amerikaanse beurs worden gebracht, waarbij de hoogstemrechaandelen 25 keer zoveel stemrecht hebben als de laagstemrechaandelen. Alleen de laagstemrechaandelen zullen aan NASDAQ worden genoteerd. Op deze manier wordt gewaarborgd dat oprichters en co-bestuursvoorzitters Laurin Hahn (27 jaar) en Jona Christians (28 jaar) de controle over de onderneming behouden.

Overige interessante zaken

- **AFM-onderzoek: RvC's van grote accountantskantoren hebben impact op realisatie kwaliteitsdoelstellingen**

De installatie van een RvC bij de zes grote accountantskantoren (BDO, Deloitte, EY, KPMG, Mazars en PwC) heeft een positief effect gehad. Zo stimuleren de commissarissen in meerdere of mindere mate de agendering en aansturing op kwaliteit, de verbetering van kwaliteitswaarborgen en vragen zij aandacht voor de ontwikkeling en leiderschap van accountants. Dit blijkt uit een op 13 oktober jl. gepubliceerd verkennend onderzoek van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De grote zes accountantskantoren zijn sinds 2018 verplicht om een onafhankelijke RvC te hebben. De RvC's moeten onder meer toezicht houden op de wijze waarop het bestuur de kwaliteitsdoelstellingen realiseert en beslissingen neemt in het publieke belang. Uit het onderzoek blijkt dat de invloed van de commissarissen per kantoor verschilt en dat die mede afhankelijk is van de organisatiestructuur waarbinnen de RvC functioneert. De commissarissen hebben bijvoorbeeld te maken met de invloed van de partner-aandeelhouders, die zowel medewerker als aandeelhouder van de accountantskantoren zijn. Ook hebben zij te maken met de invloed van het internationale netwerk waar het kantoor deel van uitmaakt. Deze governancestructuur zorgt voor "uitdagingen", aldus de AFM. De AFM roept de RvC's op te "reflecteren" op hoe zij omgaan met deze uitdagingen en zo nodig advies te vragen aan andere RvC's.

- **Verenigd Koninkrijk gaat als eerste land ISSB-standaarden toepassen**

Het Verenigd Koninkrijk (VK) is voornemens om de aldaar gevestigde beursgenoteerde ondernemingen te verplichten om de door de International Sustainability Standards Board (ISSB) uit te vaardigen internationale duurzaamheidsverslaggevingsstandaarden toe te passen. Dit kondigde de Britse regering op 18 oktober jl. aan in haar 'Sustainable Finance'-strategie voor het VK. Het VK is het eerste land ter wereld dat aankondigt om de internationale verslaggevingsstandaarden omtrent duurzaamheidsinformatie te zullen goedkeuren voor toepassing door het

bedrijfsleven. De ISSB zal naar verwachting volgende maand officieel door de IFRS Foundation worden opgericht. Begin 2022 zal de ISSB naar verwachting de eerste duurzaamheidsverslaggevingsstandaard publiceren. Deze zal betrekking hebben op de klimaatimpact. De Britse regering maakte verder bekend om de Britse ondernemingen te verplichten actieplannen op te stellen om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te opereren of om in een openbare verklaring aan te geven waarom een dergelijk actieplan niet is opgesteld. Op termijn zal de Britse regering regels opstellen om de inhoud van dergelijke plannen te standaardiseren, zodat de plannen uitgaan van dezelfde methodologie en onderling te vergelijken zijn. Ook de Britse institutionele beleggers worden geacht om klimaattransitie-actieplannen op te stellen. De Britse regering geeft hen in overweging om uit ondernemingen te stappen die geen gepaste maatregelen treffen om klimaatneutraal te opereren. Conceptwetgeving voor de Britse pensioenfondsen hieromtrent werd al op 21 oktober jl. in consultatie gebracht.

- **Amerikaanse Ministerie van Arbeid schrapt aantal ESG-onvriendelijke besluiten**

Het wordt Amerikaanse ondernemingspensioenfondsen uitdrukkelijk weer toegestaan om milieu-, sociale en governance (ESG)-factoren mee te wegen in hun beleggingsbeleid. Daarnaast worden de pensioenfondsen weer expliciet gestimuleerd om de aan de aandelen verbonden stemrechten uit te oefenen. Dit blijkt uit een op 14 oktober jl. gepubliceerd conceptbesluit van het Amerikaanse Ministerie van Arbeid. Het Ministerie schrapt daarmee twee controversiële besluiten die onder de regering-Trump in 2020 waren ingevoerd, maar door de regering-Biden al 'on hold' waren gezet. Het eerste besluit dat wordt geschrapt is het besluit van november 2020 om de Amerikaanse pensioenfondsen te verplichten uitsluitend financiële factoren in overweging te nemen bij het nemen van beleggingsbeslissingen. Het nieuwe (concept)besluit stelt nu dat klimaatverandering of een andere ESG-factor door een pensioenfonds in ogenschouw moet worden genomen als die factor materieel is voor de rendement-risico-analyse van de belegging. Het tweede

besluit dat wordt teruggedraaid is het besluit uit december 2020 dat een pensioenfonds het stemrecht of van een ander aandeelhoudersrecht alleen mag uitoefenen als dat is gebaseerd op een kosten-batenafweging en dat het stemgedrag niet gericht mag zijn op het realiseren of bevorderen van puur niet-financiële (sociale of maatschappelijke) doelstellingen. Het Ministerie van Arbeid stelt nu dat de uitoefening van het stemrecht een “cruciaal” instrument is in het beschermen van de positie van het pensioenfonds als aandeelhouder van een onderneming. Belanghebbenden hebben tot 13 december a.s. de tijd om commentaar te leveren op het conceptbesluit.

- **Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen worden verplicht een ‘claw back’-beleid te hebben**

Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen moeten een beleid ontwikkelen en uitvoeren dat erin voorziet om een al betaalde bonus van een bestuurder terug te vorderen (‘claw back’) als deze op basis van onjuiste financiële informatie blijkt te zijn uitgekeerd. De Amerikaanse beurstoezichthouder SEC heeft op 14 oktober jl. een conceptregel dienaangaande opnieuw in consultatie gebracht, nadat in 2015 al een eerste consultatie werd gehouden. Die consultatie leidde, mede door politieke onenigheid, niet tot een definitief SEC-besluit. Een uitvoeringsregel is echter wel noodzakelijk, omdat zij voortvloeit uit de zgn. Dodd-Frank Act uit 2010, waarin de claw back-verplichting is opgenomen. Op grond van de voorgestelde SEC-regel zullen Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen ook worden verplicht het ‘claw back’-beleid en de uitvoering daarvan openbaar te maken. De terugvorderingsplicht ziet op de bonusuitbetalingen aan (voormalige) bestuurders in de drie verslagjaren voorafgaande aan de datum dat de verplichting ontstond om de financiële verslaggeving aan te passen. Het betreft alleen de betalingen van bonussen die gerelateerd waren aan het bereiken van bepaalde financiële – boekhoudkundige – doelstellingen, alsmede van doelstellingen die daarvan zijn afgeleid, zoals de aandelenprijs of aandeelhoudersrendement (‘total shareholder return’). De SEC vraagt

zich wel af of een dergelijke beperkte reikwijdte niet heeft geleid tot de opname van niet-financiële doelstellingen in de bonusprogramma’s. Belanghebbenden hebben 30 dagen de tijd om op de conceptregel reageren.

- **Australië maakt virtuele AVA permanent mogelijk**

Australische beursgenoteerde ondernemingen kunnen ook in een ‘post-coronatijdperk’ hun AVA geheel digitaal houden. De Australische regering heeft op 20 oktober jl. een wetsvoorstel dienaangaande naar het Australische parlement gestuurd. Er gelden voor de ondernemingen wel een aantal voorwaarden om een puur digitale AVA te organiseren. Ten eerste moet de mogelijkheid tot het houden van een virtuele AVA in de statuten van de onderneming zijn verankerd. Ten tweede moeten aandeelhouders de mogelijkheid worden geboden om tijdens de AVA niet alleen schriftelijke (via chat en/of e-mail), maar ook mondelinge statements te maken en vragen te stellen. Ten derde moeten de aandeelhouders niet alleen de mogelijkheid hebben om voorafgaand aan de virtuele AVA een stem uit te brengen, maar ook tijdens de virtuele AVA; ‘live’ dus. De permanente wetgeving zal op 31 maart 2022 de noodwetgeving inzake virtuele AVA vervangen. Deze noodwetgeving werd aan het begin van de coronapandemie in 2020 opgesteld. De nieuwe wetgeving zal na twee jaar worden geëvalueerd op doeltreffendheid en effecten in de praktijk.